

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Háborús helyzet.

A mult héten a helyzet megváltozott. Támadottakból támadókká váltunk.

Miután az oroszok tulnyomó erejét tapasztaltuk, nem akartuk kitenni hadainkat az óriási pusztulás veszélyének, hanem okosan úgy tettünk, mint a római seregek hajdan Fabius Cunctator idejében: visszavonultunk nem legyőzve, hanem hogy időt nyerjünk. Mert akinek ideje van, annak élete is van, ugymond a közmondás. Vonultunk tehát visszavissza Przemysl várán is túl, valahova Krakó felé. Az oroszok lassan, óvatosan jöttek utánunk.

De ott volt elővéd gyanánt Przemysl. Ez megállította az orosz hordákat. Körülvették tengernyi hadaikkal és úgy állott a vár, mint egy sziget a tenger hullámai között. Volt alkalmunk olyan emberrel beszélni, aki ott tartózkodott a védősereggel az ostromlott Przemysl várán. Három hétnél tovább tartott ez a világtól elzárt állapot és a várórség parancsnokával együtt becsületesen teljesítette kötelességét. A parancsnok mindjárt az ostrom kezdetén felszólítást kapott az orosz hadsereg vezérétől, hogy „miután a cs. és kir. hadsereget elhagyta a hadiszerecné, ne folytassák tovább a vérontást, hanem bocsátkozzék tárgyalásokba a vár feladására nézve, mert Przemyslből többé nem lehet kimenni, sem oda bemenni.“ A derék parancsnok csak azt felelte erre, hogy méltóságán alul állónak tartja a felszólításra valamit válaszolni. Megdördültek tehát az ágyuk, elkezdődött a harc. Különösen október 4-től 7-ig egy tüzlángban állott a vár környéke a pazarul kilőtt orosz bombáktól és lövegektől. Óránként több mint 3000 lövést tettek. A mieink is feleltek rá jó erősen s a rohamokat is állották és visszaverték a vitéz magyar honvédek és népfölkelők. Az orosz ezár azt parancsolta, hogy október 8-ára be kell venni Przemyslt. Ezért volt az iszonyu tűz és egy iszonyu, vakmerő, emberpusztító roham, amelyben nagyon sok emberéletet elpazarolt az ellenség. Most utólag beismerik az oroszok, hogy 70 ezer halott és sebesült volt Przemysl alatt.

A fölmentő sereg közeledett, mert a mieink Krakó táján a németekkel egye-

sülve, támadásba mentek át és szorították az orosz sereget maguk előtt. A przemysli vár ostromlót is elkergették és így megtörtént az az eset, hogy a czár parancsát nem lehetett teljesíteni.

Az orosz seregeket pedig tovább üzték a mieink kelet felé és most kemény harcban lépésről-lépésre haladva foglalják el a közép-galicziai magaslatokat. Dél felől a Kárpátok szorosain győztesen haladó seregeink szintén szorítják az oroszokat s jó előre haladtak, sőt keleten Bukovina felét is visszafoglalták a Szereth folyóig és Csernovitzot is.

Az oroszokkal mostani harcaink még nem döntő jellegűek, mert az orosz sereg egy része csak azért állott meg erős magaslatokon, hogy az egész sereg visszavonulását és új rendezkedését fedezze. A mieink pedig a németekkel együtt arra törekcsenek, hogy minél inkább megzavarják az ellenség visszavonulását és új rendezkedését, mert így kedvezőbb helyzetben vivhatják majd a nagy döntő csatákat.

Látjuk, hogy az óriási orosz sereg is elkövetkezett az az idő, amit „Rückwärtskonzentrirung“ néven ismer a hadi tudomány, magyarul visszavonulásnak hívják. Galiciát, Bukovinát ki fogják üríteni, mert a főfővezér: Miklós főherczeg is úgy nyilatkozott, hogy a döntő ütközetet most már Oroszországban kell megvívni.

A német és osztrák-magyar seregek megszállották Orosz-Lengyelországnak azt a részét, a mely a Visztulától nyugatra van, ez pedig 5 orosz tartomány; sőt a Visztulán és Sanon át is betörték Oroszországba. Az orosz seregek áttöréseit a Visztulán és Németország északi részeibe többször keményen visszaverték.

Igy most az orosz főseregek hátrább kell gyülekeznie s Varsó és Ivangorod várakat rövid időn körülzárják és ostromolják a német és osztrák-magyar seregek.

Még azért az oroszokkal nem végzünk mindjárt, mert az oroszoknak sok katonája és erős tüzérsége van és mindegyikkel bőven pazarolhat.

De már mégis sokat haladtunk a háboru kezdete óta. Mint egy kiváló katonai előkelő férfiú nyilatkozott: két hónappal ezelőtt minden katonánkra 3 orosz jutott, most már úgy áll a dolog, hogy

minden katonánkra 2 orosz jut, tehát már könnyebb a helyzet, de el fog következni az az idő, a mikor minden katonánkra csak egy orosz jut és akkor lesz a katasztrofális döntés. Hogy ez 4 vagy 6 hét múlva következik-e be, vagy pedig 4 vagy 6 hónap múlva? Azt még most nem lehet előre tudni, de miénk lesz a végső tényes győzelem! Igy mondják kiváló hadvezéreink és hinnünk kell, hogy úgy is lesz, de nem egy-két hét alatt.

Szerbiában is jól benn vannak hadaink és nehéz pozíciókat, meredek hegygerinceket foglaltak el a szerbektől, ezek számára már nincs semmi remény s mint olvassuk, a szerbek úgy megsokalták már a sok nyomoruságot és bajt, hogy Pasics miniszterelnököt a napokban csunyául megtépázták az utcán a szerb asszonyok.

Tengeren is ki-kirándul vasárnaponként a francia flotta és vitézül el-elfoglalja egy-egy világító torony lámpását vagy a toronyőr ruháit. Erre a hősiességre torpedóink felelgetnek s a tengeralattiak mutatkoznak, mire a francia flotta ill' a berek, nádak-erek biztonságba vonul.

A német szövetségesek iszonyu kemény harcot vívnak egy hónap óta a francziákkal az Oise és Aisne folyók között, valóságos várakat emeltek sánczokból, lassu a haladás és a helyzet csaknem változatlan.

De változott a helyzet északon. Lille elfoglalták és kiterjeszkedtek a tengerpartig. A belgiumi német sereg pedig Belgium megszüntével Calais-t és a szomszéd kikötőket igyekszik elfoglalni s ha ez sikerül, kizárja az angolokat Franciaországból. De egyuttal igy északi oldalról körülzárhatja Páris-t és siettetheti Franciaország összeomlását. A keleti váróvek sikeres ostroma után nem is lesz többé a francziáknak reményük.

Az angol titkos fölbujtó is érzi, hogy közeledik a bűnhődés ideje, amikor majd nem tolhat többé francziákat, belgákat, hindukat, szercseneket és portugálokat maga elé, hanem szemtől-szembe kell majd farkasszemet nézni az ellenséggel. Egyelőre még ugy magában drukkol és morfondiroz, de rá jön a dér óréa is. Meg is érdemli, mert pusztulást hoz jóbarátjára és az ellenségére egyaránt. —

Egyelőre még csak a hajói pusztulnak.

A Balkánon és Ázsiában Törökország felől háborus szelek fujnak. Okosan teszi a török, ha most leszámol ő is az orosz-szal, a mikor az orosz két felől szorongatják. „Európa nagy utonállója” így majd megtanul csendesebb hangon beszélni.

Az újabb táviratokat itt közöljük:

BERLIN, október 23. Nagy főhadiszállás közli: Yser-csatorna mentén tegnap nagy sikert értünk el. Dixmindentől délre csapataink előre nyomultak. Lilletől nyugatra támadásaink teljes sikerrel jártak. Több helységet elfoglaltunk. — Nyugati hadsereg arcvonalának többi részein nagyjában nyugalom volt. — Keleti harcztéren Augustowtól nyugatra orosz támadásokat visszavertük, több gépfegyvert zsákmányoltunk. — Délkeleti harcztérről érkező jelentések még nem szólnak befejezett eseményekről.

BUDAPEST, október 23. (Hivatalos jelentés.) Mialatt tegnap Przemyslől délre folyó csatákban, főképp ellenség támaszpontjai ellen felállított nehéz tüzérségünk vette át a szót, a San alsó folyásán heves harcok fejlődtek ki, amelyek során ellenséget több helyen a folyó nyugati partjára engedték átkelni, hogy megtámadhassuk és megverhessük. Az átkelt orosz csapatokat immár mindenütt egészen a folyóhoz szoritottuk. Zarzecz mellett ezernél több foglyot ejtettünk. Hadseregünk egyes részei váratlanul Ivangorod alatt termettek, ott két ellenséges hadosztályt megverték, háromezerhatszáz orosz elfogtak, egy zászlót és tizenöt gépfegyvert zsákmányoltak. — „Temes” monitorunk egy sikeres hadműveletről való hazatérésben Száván ellenséges aknára került és elsüllyedt, a hajó személyzetéből harminczhárom hiányoznak, többi megmenekült.

BUDAPEST, okt. 24. Hivatalos jelentés: Nagy szerb és montenegrói erőket, melyek annakidején behatoltak Kelet-Bosznia délkeleti határrészein, ahonnan csapataink elvonultak és az ottani muzulmán lakosságra a fosztogatógyilkolók téktelen hordáját rászabadították, e hó 22-én három napi ekkeseredett harc után mokró-rogaticzai ut mindkét oldalán megvertük és gyors visszavonulásra kényszerítettük. Ezen ütközet részletei, amelyben csapataink páratlan hősiességgel harcoltak és az ellenséget több egymásmögött fekvő megerősített állásból szurornyál ismételt kiüttek, még folyamatban levő további hadműveletekre való tekintettel, legközelebbi jelentéstételig nem közölhetnek.

Potiorek s. k., tábornok.

TÁRCZA.

Egy hős ifju dragonyos.

Hösi halált halt 1914. október 10-én.

Már három hónapja, hogy a lét és a nemlét küzdelmének válságos pillanatait éljük! . . . A vén Európa államainak majdnem mindenikében örökös nemzeti bonyodalmak, végzetes válságok, gyilkos forrongások és véres összeütközések haragos villámai cikáznak össze-vissza, egymás ellen uszítván a kis és nagy nemzetek tömérdek millióit! . . .

Minden érdekelt s nem érdekelt ország egymást feltalni s agyontiporni készülő csatasorokba vonultatja fel állig fegyverbe öltöztetett katonaságát és lelkes népeit, hogy a mérközés megsemmisítő, nagy döntő csatáját diadalmasan és dicsőségesen vívhassák meg egymás ellenében! S ezen földrengető világháboru zajában nemesak mi törpék, de nagy, gazdag és hatalmas nemzetek is aggódva néznek a bizonytalan jövő elébe.

S ma! . . . minden fegyverfogható hű fia a magyar hazának úgy tudja, azt érzi . . . hogy most *mindnyájunknak el kell menni!* . . . s önként fegyvert fogni ezeréves hazánk védelmére s fennmaradásának biztosítására . . . mert veszélyben a haza! . . . *Haza!? . . . szabadság!?* . . . a gyermeknél *ábránd*, mely után epedve áhítozik, — az ifjunál *ideál*, amelyért rajong és lel-

Vármegyénk közigazgatási állapota.

Az e hó 29-én tartandó törvényhatósági közgyűlésen Lukács Géza várm. alispán előterjeszti a vármegye legutóbbi negyedévi közigazgatásának állapotáról szóló, nagy gonddal megszerkesztett, tartalmas jelentését.

A közérdekű jelentést — mely a vármegyei „Hivatalos Lap”-ban egész terjedelmében megjelent — közöljük, annyival inkább, mert nincs mindenkinek alkalma arra, hogy a Hivatalos Lapban elolvashassa a jelentést, mely így szól:

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedév alatti állapotáról tisztí jelentésemet a következőkben terjesztem elő:

A legközelebb lefolyt negyedévben a vármegyei közigazgatás annak daczára, hogy a július hónapban elrendelt általános mozgósítás rendkívüli sok és gyors teendők teljesítésével róttá meg tisztikarunkat, rendes medrében haladt; a tisztikar tagjai törvényes feladatának általában buzgalommal feleltek meg s oly körülmények, amelyek a közigazgatás menetét gátolták vagy éppen akadályozták volna, elő nem fordultak.

Igaz részvétellel kell megemlékezni azon szomorú eseményről, hogy id. Institórisz Endre vármegyei bizottsági tagot felsőbb hatalmasság kidöntötte soraink közül és mivel a megboldogult évtizedekre visszamenőleg munkás és megbízható tagja volt bizottságunknak, csak kötelességet vélek leróni akkor, amidőn érdemeinek elismerésével gyászos elhunytá felett részvétünknek jegyzőkönyvi kifejezése mellett a gyászoló családhoz részvétírat intézését hozom javaslatba.

Személyi változás annyiban fordult elő, hogy vármegyénk becsületben és köztisztületben megőszült árvaszéki elnöke: Szakall Vincze ur folyó évi szeptember hó 15 napjával a jól megérdemelt nyugdíjba vonult. Szakall Vincze törvényhatóságunk szolgálatába 1881. évben lépett mint árvaszéki ülnök s úgy ezen elhelyezésében, mint későbbi árvaszéki elnöki állásában kiváló kötelességérzet, tényes jogi képzettség, ragyogó becsületesség és tiszta emberszeretet volt világító szövétnéke, aki nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy messze földön jónak elismert árvaszékiünk ezen magas szintjét elérte. Azt hiszem tehát, hogy a tekintetes vármegyei Közgyűlés tagjainak érzelmét tolmácsolom akkor, amidőn teljes szíveimből kívánom

kesül, — s a férfinál *cél*, melyért küzd, él s ha kell: meghalni kész.

A hazafiai szent lelkesedés mámoros korszaka borult ránk! . . . melyben a kínos sötétség napjai olykor olykor megvilágosodnak, . . . amikor ki-kigyulad egy egy fényes csillagunk. Majd biborpiros lobbot vet az őszi égbolt s vérvörös tüzében nyugszik le az októberi leáldozó nap. Most már nem egy csillag, de egy egész égbolt gyult ki, melynek lelkesítő tüze, lángja . . . itt, . . . a szívünkben ég! . . . s hogy azt elolthassuk, . . . arra a pokolnak minden sötétsége s víz-zuhatagja sem elég!

S e vészterhes, komoly, válságos időben, midőn legelőször szólalt meg az élet-halálharczba hívogató harczikürt, Farkas Zoltán országgyűlési képviselőnk, legidősebb fia: *Balázs*, ambíciózus szigorló jogász, ki alig tölté be ifju életének 21-ik évét, a legelső között önként jelentkezik hadiszolgálatra, mintegy példát mutatva arra, hogy vele együtt az ország minden hű fia egy táborba szálljon.

S *Farkas Balázs*, a finom leányképű, de lóratermett bátor ifju, aki „szőrén tanulta megülni a lovat” s megülte délczezen úgy, mintha hozzá lett volna ahhoz növe, katonai kiképzés végett f. év augusztus hó elején Brünneben jelentkezett a 6 dik számú vitéz dragonyos ezrednél. Itt rövid két hét alatt katonai rátermettségét csakhamar két csillaggal jutalmazták meg, mert szerénysége, kedvessége, ügyessége és kötelességeinek pontos és szigorú teljesítésével méltán reászolgált e kitüntetésre. Ezredparancsnoka, fellebbvalói és egész ezrede szerette,

neki, hogy tartsa meg a felettünk örökös gondviselés őt szülővármegyénk büszkeségére, családja boldogítására s mindnyájunk örömeire állandó jó egészségben soká, hogy gyönyörköd-hessék szorgalma gyümölcseiben és embertársai osztatlan szeretetében. Javaslata hozom ezekből folyólag, hogy Szakall Vincze árvaszéki elnöknek hasznos szolgálataiért meleg elismerés szavazzassék; s érdemei jegyzőkönyvünkben is kifejezésre juttassanak.

Jelentem továbbá, hogy hadiszolgálatok teljesítése végett a központból dr. Molnár József alügyész, Kubinyi Zoltán árvaszéki ülnök és Lokesánszky Endre közíg. gyakornok, Teleszniczky Ede irodai segédtsz; míg a külső tisztviselők közül Dapsy Béla, Kubinyi László szolgabírák, dr. Lányi Tivadar, dr. Weisz Géza, dr. Hruska János járási orvosok, dr. Sigmund József kórházi orvosok vonultak be. Bevonultak továbbá úgy a központi, mint a járásokban alkalmazott hajduk és háziszolgák közül többen; mindezek távolléte azonban visszamaradt tisztársaink kifejtett szorgalma mellett a közszolgálatnál nagyobb mérvű hátrányokat nem eredményeztek.

Népek harcának korszakát éljük! Ellen-ségeink — a hármass entent tagjai — minden isteni és emberi törvény lábba tiprásával törtek ellenünk. Titáni harcot vívunk hű szövetségünk, a német birodalom dicső hadseregével karöltve, a multjáról megletedkezett francia nemzettel, a kalmár lelkületű angol birodalommal, az északi kolosszus mérhetlen emberáradatu haderejével és a szerb skorpióval.

Jó kardunk s kitűnő fegyverünk mellett csupán az isteni segedelemben bizhatunk, ki kell, hogy igazságos ügyünket kegyelmébe vegye s nemzetünk és államunk jövő fennállását biztosítsa.

Ő Felsőge, a mi legkegyelmesebb urunk hívó szavára vármegyénk lakossága, népfajra való külömbiség nélkül, lelkesedéssel s lángoló honszerelme érzetével vonult a szent zászlók alá s onnan a harc mezejére, dicsőséget, hírnevet szerzendő a magyar névnek és szeretett hazának, melynek nyomán biztosítsa legyen Ároád örökének egy második ezredében való dicsőséges fennmaradása, jóléte. — És e helyen lelki örömmel kell megállapítanom, hogy a hadkötelesek pontos felvonultatása s a hadiszolgálmányok rendeltetési céljaira lett kiszolgáltatása körül kifejtett lelkiismeretes és helyes ösmereteken nyugvó ténykedésekért a közigazgatási tisztviselők irányában úgy a cs. és kir. hadtest, valamint a m. kir. honvédkiegészítő parancsnokság is legteljesebb elismerését fejezte ki.

Az elismerésnek zöld ágakból font koszo-

beczélte és bálványozta a finom modoru és kitűnő lovas, ifju dragonyost, úgy, hogy vitéz ezredének mihamar kedvence és büszkesége lett s mint ilyen, szép katonai karierek nézhetett elébe.

Szeptember hó végén megírta édes apjának, hogy rövid időn belül már csatába viszik, azért mielőtt hadbaszállna, szeretne még kedves szüleitől és szeretteitől búcsút venni. S a gyöngéden szerető gondos édes apa, fia levelének vétele után azonnal vonatra ült és felutazott Brünnebe, hogy drága szemefényétől személyesen búcsúvegyen és ha lehetséges egy-két napos rövid szabadságot eszközölhessen ki fia részére. Az ezredparancsnok szívesen fogadta és Balázst úgy kidicsérte előtte, hogy édes apai szíve boldogságtól áradozott a sok szép dicséret hallatára. Természetesen a kért rövid szabadságot fia megkapta és haza is jött, hogy utolsó búcsút vegyen forrón szeretett drága szüleitől, testvéreitől és összes rokonaitól, mintha sugta volna neki valaki: hogy ő soha . . . soha többé nem tér vissza e gondos, szerető családi fészekbe.

Katonai kiképzetésével fokozatosan növekedett nemes ambíciója, lelkes harczikédve és vitézi bátorsága s máris alig várta, hogy mielőbb bebizonyíthassa dragonyos ezrede előtt hősi bátorságát és magyar vitézségét.

S ott messze! . . . a messze idegenbe! . . . Galiciának halmos térein, a magyar földből szivott öserő megacézolja hős fiaink szívét. Feszül a mell . . . dobog a szív . . . már harczra

rujával övedzem magam részéről a vármegyei alkalmazottak homlokát a mozgósítás alkalmából kifejtett hazafias működéséért; a központban pedig különösen kell kiemelnem a Komáromy István II od főjegyző tettekretevétségét, aki táradalmat nem ösmerve és éjjelt nappal egybefűzve, állandóan kéznél állott, ugyszólván fokozott lelkesedéssel teljesíti hazafiui, de emellett erőt megpróbáló katonai előadói feladatait; s nem engedte meg azt sem, hogy jegyző társai az éjjeli szolgálatoknál csak egyszer-máskor is felváltsák!

Igazán hazafias, nemes ambícióval állott első munkásként a tisztviselők élére Főispánunk Öméltósága, aki az első riasztó hirre nem készt szabadságának élvezetét tölfüggeszteni s bámulatos kitarással végezi ezertéle mindmegannyi felelősségterhes hazafias munkáját.

A többek között az ő lelkes akciójának lehet köszönni legelső sorban is azon fényes eredményt, hogy a „Vöröskereszt egyesület“ vármegyénk területén több helyen újból megalakult; nemkülönben, hogy a hadbavonultak családjának felsegítésére ez idő szerint — miután a gyűjtés folyamatban van — számokban még ki nem fejezhető, de jelezhetem, hogy máris igen tekintélyes összeg folyt be. A magyarok Istene áldja meg őt lelkes voltáért, mint a miként bizonyára áldani fogják azok, akiknek háza tájékáról a nélkülözés sanyaru napjait elhárítani törekedett.

De meg kell még említenem azon valóban páratlanul álló áldozatkészséget is, amely vármegyénk lakosságánál általában véve tapasztaltatott; hisz mindenki többet áldozott, mint a mit magától könnyű szerrel elszakíthatott; s ez áldozatkészség nélkül a vezetők legodaadóbb törekvései hajótörést szenvedtek volna.

Mulasztást követnék el, ha meg nem állapítanám, hogy a háborus viszonyokra való tekintettel elrendelt éjjeli szolgálat körül Hámos Zoltán irodai igazgató, Szentmiklóssy László irattárnok, Róth Lajos iktató, Major Sándor díjnok; de különösen Szakall Margit díjnok és Kalas Margit irodasegédtsízt fejtettek ki elősmérésre méltó buzgalmat; ugyszintén Gundelfingen Mária irodasegédtsízt és Török Matild díjnok is.

A hadbavonultak családjai istápolására nyújtandó államsegély megállapítása körül az összeírásnál községeink előljárósága — minden bizonynyal — hazafias alapon, de kétségtelenül oly tulzott jóindulattal jártak el, amely az államot méltánytalanul és igazságtalanul óriási összeggel terhelte volna meg. A kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség azonban részen volt s a hibák ekként nagy részben kiköszörültettek. Hatóságainkat erősen veszik igénybe

mai napig is a tömegesen jelentkező panaszok, a kik államsegélyért folyamodnak; megállapítom azonban, hogy ezen panaszok nagyobb része alaptalanoknak bizonyulnak.

A jelen rendkívüli körülmények között, amidőn nemzetünk színe virága a harcztérre vonult s a midőn a sok kiszagda nélkülözi rendes igáját is, alispáni feladatunk tartottam lehetőleg gondoskodni arról, hogy a mivelés alatt álló földek vetetlenül ne maradjanak.

E cél elérése végett felhívtam lakosságunk jó indulatát embertársaik érdekeire s ebből folyólag arra, hogy a maguké mellett az igával vagy emberi erővel nem rendelkezők földjeit is szántsák fel és vessék be; egyben ajánlottam az elsőfoku hatóságok vezetőinek, hogy ott, a hol jóakaratu figyelmeztetésem nem használna, a szántási és vetési munkálatok teljesítésére a lakosságot a közmunkák módjára is eszközöltessék! Jól tudom, hogy ezen rendelkezésem sem törvényen, sem törvény erejével bíró rendelkezésem nem nyugszik; de mert rendkívüli esetek rendkívüli intézkedéseket igényelnek; azon elvből kiindulva, hogy az állam és lakosságának érdeke mindenekfelett áll, kérem ezen intézkedésemnek kegyes jóváhagyó tudomásul vételét.

Jelentem, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett vármegyei árvaszéki elnöki állás választás utján leendő betöltése ezen közgyűlésünknek képezendő egyik kiváló fontosságú feladatát; amelyet követőleg az ezen állás betöltése folytán megüresedő egyéb állások is betöltendők lesznek az általam kibocsájtott pályázati hirdetmények alapján.

Közgyűlésünk tárgysorozatába felvettem a katonaszállásolási és szabadrendelkezési pénztár céljaira szükséges vármegyei pótdók megszavazását célzó számvevői előterjesztéseket is. A katonaszállásolási alapra 1915. évre 1%-os, a szabadrendelkezési pénztár javára pedig 5 és 1/2% vármegyei pótdók megszavazása hozatik javaslatba. Ezen előterjesztés akként értelmezendő, hogy általános közigazgatási célokra 1 és 1/2% os pótdók igényeltetik, míg a 4%-os pótdókból befolyandó összeg a tisztai nyugdíjintézet fizetőképessé tétele céljából vállott elkerülhetetlenül szükségessé. A vármegye közönségének bölcs intézkedései folytán ugyanis ez év folyamán több magas állású és így tetemes fizetéssel ellátott tisztviselő lépett nyugállományba; minthogy a tisztai nyugdíjalap már az eddig nyugdíjazottak törvényes igényeinek fedezésére sem rendelkezett elegendő bevétellel, — a megállapított járandóság fedezéséről pedig gondoskodni kötelességünk, — kényszerülve vagyok kérelmezni, hogy a számvevőség által előirány-

zott s fentebb kitüntetett vármegyei pótdókat a konkrét beadvány tárgyalása alkalmával megszavazni kegyeskedjék.

A vármegye községei ellen végrehajtás vagy árverés sem elrendelve, sem foganatosítva avagy beszüntetve nem lett; ellenben ifj. Biaczovszky József rimaszombati kéményseprőmester a kéményseprési realjog hatósági kettéválasztása következtében törvényhatóságunkat 50000 korona tőke és járulékaik erejéig perelte be. A per folyamatban van s felperes keresetével előreláthatólag elutasítva lesz.

A közegészségi viszonyok a folyó év harmadik negyedében kedvezők voltak, amennyiben mindössze 310 hevenyfertőző megbetegedés fordult elő 25 halálalással és az ezen időszakban tömegesen fellépni szokott bélbetegségek is aránylag jóval kisebb számban jelentkeztek mint más években.

A hevenyfertőző betegségek közül:

Vörheny 15 községben 120 megbetegedéssel, 14 halálalással,

kanyaró 6 községben 26 megbetegedéssel, hőkhurut 14 községben 43 megbetegedéssel, diphtheria 13 községben 21 megbetegedéssel, 3 halálalással,

hastyphus 30 községben 77 megbetegedéssel, 7 halálalással,

vérhas 5 községben 21 megbetegedéssel, 1 halálalással és

egyéb ragály 2 községben 2 megbetegedéssel fordult elő.

Járványjellegű a vörheny Jolsván, Csetneken, Markuskán és Kuntapolczán öltött; tömegesebb typhus megbetegedések Rimaszombatban, Rimaszécsen, Rimabányán fordultak elő és a vérhas néhány enyhébb esettel a Jolsva, Rozsnyó és Rimaszombat r. t. városokba szállított sebesült katonák között jelentkezett.

A negyedév folyamán 15 új trachomás vétetett nyilvántartásba és községi felügyelet alatt álló 68 idióta, 4 néma, 42 siket-néma, 32 vak és 27 nyomorék tartatott nyilván. A gyermekekre való felügyelet 12 községbe kihelyezett — átlag 455 lelenz felett gyakoroltatott.

A vármegyei köz- és a rozsnyói nyilvános jellegű kórházban 18371 ápolási napon összesen 783 beteg nyert ápolást.

Törvényszéki bonczolás 11 esetben és rendőri 5 esetben végeztetett, még pedig 4 esetben a vonaton kolerában elhalt és a teledi állomáson leadott, Galicziából szállított katona hulláján.

Az északi harcztérről a szomszédos vármegyék mindenikébe tömegesebben behurczolt ázsiai kolera, a rozsnyói kórházban ápolat sebesültek egyikénél, nálunk is jelentkezett, de eddigelé teljesen izolálva maradt, amennyiben

indulásra sorakoznak a mi drága, harcos, édes fiaink!

„Trombita harsog, dob pereg
Kész a csatára a sereg!
Előre!“

S amint megszólal a harcok harsány riadója, nyeregbe szökken a dragonyos had s elkiáltja magát a parancsnok: „Hajrá! . . . rajta kard, ki kard! És rohannak mint a szélvész! csak úgy reng a föld a rohamuk alatt s köztük száguld a mi Farkas Balázsunk is, úzve és sprítva maga előtt a megfutamodott kozákhadat.

De egyszerre heves ágyudörgés reszketeti meg a levegőt, melyet puskák s gépfegyverek sürü ropogása dúsan fűszerez. És e vad csatának iszonyu hevében, a mi hős Balázsunk szívét egy buta muszka golyó furja át . . . s ifju hősünk lovára hanyatlik s onnan meg a földre zuhan alá és patakként kiomló vérével megitatja az itt régen elhult lengyel hősök vértzomjazó porát.

Még egy végsőt sóhajt s ez utolsó sóhajtását a Kárpátokon át hazájába küldi édes szüleikhez, . . . jó testvéreikhez . . . és rokonaihoz mindörökre lezáruló két szemének áldó mosolyával.

Letűnt, . . . mint egy hulló csillag!

S egy hős magyar vitézzel kevesebben vagyunk!

*

Vitéz zászlós bajtársa és kenyeres pajtása: Tallián Tibor amint észrevette, hogy Farkas Balázs elesett, fölkereste drága holttestét és a közel Dembkó község temetőjébe vitette, hol egy igazi hőst megillető kegyelettel temettette

el jobb sorsra érdemes ifju barátját. Sirját egyszerű fejtával jelölte meg s a mély gyászborult szerető szülőknek pedig levélben küldte meg a lesújtó gyászhiert, mélységes részvétellel kondoleálván nekik.

Gróf Stárenberg ezredparancsnok pedig szintén a harcztérről kondoleált s egy hosszú szép levélben tudatta, hogy szegény Balázs f. hó 10 én, *Sieniavánál*, egy páratlanul keresztültvitt lovassági rohamban, golyótól találva esett el.

Brünni századparancsnoka és a tisztikar pedig meleghangú levélben arra kérték a gyászborult apát, hogy küldje meg nekik a Balázs arczképét, mert meg szeretnék örökíteni kedves fia emlékét ezredük történetében, mint a vitézség és kötelességtudás mintaképét.

Farkas Balázs hősi végzetes halála a legszélesebb körben minden embert megdöbbenített és a mélységes gyászborult család iránt bensőséges mély részvételt keltett.

Jertek azért . . . s e gyászos esetnek szomorú hatása alatt, hadd ölelkezzék össze a mi őszinte részvétünk szívünk igaz tájalmával és sirassuk . . . s temessük el őt egy hazájáért hősi halált halt hőshöz illendően!

*

Zugnak a harangok! . . . Bánatosan kongnak! . . . egy messze idegenben . . . a nyílt csatatéren vitézként elesett ifju dragonyosnak, ami hős fiunknak!

Zugnak a harangok! . . . Vajjon miért kongnak-bongnak olyan szomorúan? . . . olyan bánatosan? . . . Miért? . . . mert lágyan egybehangzó, szivettépő hangon temetésre hívnak! . . . Velünk egyetérző szomorú összhangban!

azért kongnak-bongnak olyan keservesen, olyan bánatosan.

S szól az öreg harang! . . . mélyen . . . panaszosan: Meghalt Farkas Balázs! . . . apja, édes anyja drága szeme fénye . . . a családnak méltó büszkesége! . . . Kinek ifju szívét . . . mindjárt az első csatában . . . a tüzkereztségen . . . egy végzetes golyó a szívét járta át!

A középső harang? . . . jajongva mindegyre azt sirja . . . azt rija, . . . hogy Galicziában . . . messze . . . idegenben . . . a lengyel szabadság vértáztatta földjén . . . Dembkó kis falucska vadvirágos dombos temetőjében . . . fejtával megjelölt egyszerű sirjában nyugszik a hős vitéz.

S a harmadik harang, . . . a kicsi csengetyű? . . . a kilencz harangnak zugó bongásából élesen kihallik . . . és messze elhallatszó vigasztaló hangon . . . hízelve enyelgve . . . mindegyre azt csengi, . . . egyre csak azt zengi: „Ugyan törüljétek ki könnyeiteket! . . . a hőst nem illő siratni! . . . Hiszen Farkas Balázs! . . . ki a hazájáért hősi halált halt! . . . Örökkön örökké élni fog közöttünk! . . . élni emlékkünkben! . . . élni a szívünkben!

Tegyünk a sirjára cserkoszorút!

Pihenjen csendesén! . . . és álmodjon dicsőséges diadalunkról!

*

Siralomvölgye lett széles nagy Magyarországnak! . . . Hiszen nincsen ma hazánknak egyetlen faluja . . . kicsi-kis pusztája . . . amelynek ne volna katona halottja!

Imádkozunk a lelki üdvökért!

a városban gyanus tünetek között megbetegedett levélhordó esete nem bizonyult kolerának. A fenyegető koleraveszélyvel szemben előirt óvintézkedések sürgős megtételére az elsőfokú hatóságokat ismételt felhívtam. Elrendeltem továbbá, hogy a járványkórházak mindenütt teljesen készenlétbe helyeztessenek, a községek kellő mennyiségű mézszel és fertőtlenítő szerekkel láttassanak el és a járványbizottságok az erre alkalmas egyének bevonásával megalakíttassanak.

A háborus állapot folytán beállott orvoshiány részbeni pótlásáról négy szigorú orvosnak kör-orvos-helyettesekül való alkalmazása által gondoskodtam.

A vármegye területéről a már említettek kivül három r. t. városi tisztii orvos, továbbá öt körorvos, a rimaszombati állami gyermekmenhely igazgató-őorvosa és két gyakorló orvos vonult hadba. A járásorvosi teendők ellátását a rimaszombati járásban dr. Fodor Béla nyugalmazott járásorvos, a jolsvaiban dr. Hensch Géza városi tisztii orvos és a ratkóiiban dr. Kres Gyula tb. járásorvos vállalták díjtalanul; a bevonult városi tisztii orvosok helyettesítésével Rimaszombatban dr. Szabó Károly nyug. városi orvos, Dobsinán dr. Rosinger József kör-orvos és Nagyrőczén dr. Albert Ármín orvos-tudor bizattak meg. Az október hó 1-étől nyugdíjazott dr. Borszéki Ármín feledi és dr. Szederkényi Mihály ajnácskői körorvosok, valamint dr. Schwarcz Márk tiszolczi községi orvos, a háboru tartamára orvosi teendőiket tovább is ellátják.

Az őszi és tavaszi gabonanemüekből a vármegye területén a folyó évben a terméseredmény középen alul maradt, s ezt főleg a rozsda, vihar károk és a mezei poczkok rendkívüli elszaporodása idézte elő; annyira, hogy a gazdák a vetőmag és élelemre szükségeseken kivül, csak kevés mennyiséget tudnak eladásra bocsájtani s ugy ezen, valamint az ország rendkívüli állapota következtében, a gabonanemüek ára rendkívüli magasságot ért el s éppen ezért attól lehet tartani, hogy a tél és tavasz folytán az iparos-, gyári-, bánya- és gazdasági napszám-munkások megélhetése, segély nélkül nem lesz kellőképen biztosítható.

A gazdasági tudósítók összeállított jelentése alapján kat. holdanként átlagban buza 5'7, rozs 6'2, árpa 6'5, zab 6'5 mázsát adott.

A tengeri termés sem bizonyult ez évben oly eredményesnek mint ígérkezett, mert az erős hideg időjárásban az sem fejlődött és érett meg s így terméshezama 7'7 métermázsára tehető.

A gumós növények általában jó, közép-termést adtak. A takarmány és czukorrépa szedése még folyamatban van.

Takarmánynemüek kilégítő mennyiségű és minőségű termést adtak.

Legelő a hideg időjárás miatt egy időben igen megcsappant, az utóbbi időben azonban megint fejlődik.

Az őszi vetéseket — tekintettel a megfogytakozott munkáskézre — idejében megkezdtek a gazdák és a kedvező időjárásban szépen halad előre, minek következtében attól nem lehet tartani, hogy idejében be ne legyen fejezve.

Állategészségügyi viszonyaink az elmúlt évnegyedben a ragadós száj- és körömfájásnak felette nagy területen való elterjedése miatt kedvezőtlenek voltak. — Fellépett a betegség a vármegye valamennyi járásában és r. t. városokban, összesen 172 községben. Ily körülmények között a betegség helyhez kötésére gondolni sem lévén lehetséges, az összes hatósági intézkedések is ehhez képest módosítottak. Így: a háboru fennállása óta bekövetkezett súlyos közgazdasági helyzetre és arra való tekintettel, hogy az őszi sürgős gazdasági munkálatokra a nagyszámban hadiszolgáltatásban lévő lófogatok elégtelensége miatt az ökörfogatok nem nélkülözhetők, továbbá figyelemmel még a közlelésre szükséges állatok könnyebb beszerzésére is, — a ragadós száj- és körömfájás miatt alakított összes veszkerületeket megszüntettem.

Ugyancsak a szóban lévő betegséggel fertőzött községek nagy számára és ezek miatt a hasított körmü állatokkal tartott vásárok elégtelen számára való tekintettel a Rimaszombat r. t. városban azonnali levágásra szánt állatok bevitelét lényegesen könnyítő intézkedéseket tettem, mert e városban a nagyszámu katonaság és sebesült miatt a husfogyasztás szükségletei ezt így kívánták. Általában pedig, az egyes felmerülő konkrét esetekben mindent elkövettem és el fogok a törvény és miniszteri rendeletek korlátain belül követni avégből, hogy gazdaközönségünk ezen állati betegség következtében a mulhatlanul szükségesnél több zaklatásnak kitéve ne legyen.

Egyéb állati betegségek közül a sertéspestis 60, a sertésorbáncz 11, a veszettség 4 és a lépfene 2 községben fordult elő.

Mint állategészségügyünkre és ezzel kapcsolatosan állattenyésztésünkre fontos két kormányrendelettről kívánok a tek. törvényhatósági közgyűlés előtt megemlékezni. Az egyik rendelettel a földmivelésügyi magas kormány szegénysorsu kisgazdáink állatállományának lépfene, sertésorbáncz és szerzegő üszök elleni ingyenes ojtását engedélyezte, — a másik pedig az üszöborjuk, három évesnél fiatalabb üszök és a hasas tehének levágás céljából vasuton való szállításának tilalmáról szól.

Különösen az utóbbi rendelkezés állattenyésztésünk érdekeit a jövőre való büles előrelátással nagy mértékben van hivatva biztosítani és éppen ezért azt a magam részéről nagy örömmel vettem tudomásul.

Mint törvényhatósági közutaink fejlesztésére és illetve reconstructiójára mérhetlen nagyfontosságú tény bator vagyok bejelenteni, miszerint az ugynevezett vasuti vámszedési jog gyakorlatát folyó hó 15 én tényleg életbelépttettem.

A törvényhatósági utakra vonatkozólag pedig egyebekben felemlitem, hogy az utak állapota általában kielégítő, a folyó évi fedenyag egy része már beagyaztatott, a másik része pedig még e hó folyamán átvéttetik és elterítettik, ugy, hogy az összes fedenyag még a tél beállta előtt beagyazást nyer.

A kelemér—zádorfalvi törvényhatósági közuton összesen 7 darab beton átereszt helyeztetett el a régi beton műtárgyak helyett.

A beje—jolsva—murányi közuton, Nagyrőcze város belterületén lévő 96. számú hid helyreállított és ezen hid előtt és után levő bukkanók helyébe betoncsövek lettek fektetve.

A jolsva—ratkói törvényhatósági közuton lévő 1. sz., a rozsnyó—csetneki törvényhatósági uton lévő 6. számú, a pelsőcz—liczei uton lévő 1, a harkács—ratkói uton lévő 52, a beje—jolsva—murányi uton lévő 85. számú nagyobb műtárgyak kórhadat faalkatrészei kiváltattak s azonkivül számos kisebb fatalszerkezettü műtárgy helyreállított és többeknek a helyreállítása és megerősítése folyamatban van.

A putnok—keleméri törvényhatósági közut kiépítése befejeztetett s jelenleg azon simítási munka végeztetik.

Végezve tisztii jelentésemet s a közgyűlés folyamán előterjesztendő konkrét javaslataimat a tekintetes vármegye közönségének mindenkor tapasztalt jóindulatába zártan, — megkülönböztetett tisztelettel maradok

Rimaszombat, 1914. október hó 21-én

alázatos szolgája:
Lukács Géza, alispán.

A téli háboru borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük, akiknek van, küldjék e címre: Hadsegélyző hivatal Budapest, Váci-utca 38. — A posta ingyen szállítja.

Az élelmiszer uzsoráról.

Nagy örömmel olvastam a „Gömör-Kishont” mult heti számában a drágaság ügyében polgármesterünkhöz intézett nyílt levelet. Valóban lelkünkben beszél a levél tehetséges írója. Nincs nagyobb bün, mint a vér- és pénzáldozatokkal amugy is tulterhelt publikum szorult helyzetével való visszaélés: mint a kapzsi és pénzsóvár kufároknak lelketlen és irreális üzérkedése és a fogyasztóközönség rovására elkövetett visszaélés. — Az élet hiénái ezek, rosszabbak a hazaárulóknál és nehezebb ellenük eljárni, mint a bakonyi zsványok ellen, mert hisz a törvényesség immunis leplével takaródnak.

Megvagyunk azonban győződve arról, hogy városi hatóságunk minden eszközt megragadjajd, hogy a nagyközönség érdekét a pénzsóvár spekulánsokkal szemben a leghathatósabban megvédelmezzük. Garancia erre nézve első sorban a mi kitünő polgármesterünk személye. Ez a nagyszerü ember csak most tündököl igazán egész férfiúi nagyságának és bölcsességének fényében. Hiszen dr. Kovács László béke idejében is nagytehetségü vezetője volt a városunknak, amit azonban most produkál, az egyenesen bámulatra méltó és a csodával határos. Kora reggeltől egész a késő esteli órákig, sőt néha éjjeleken keresztül dolgozik a közjó és szeretett városa közönségének érdekében; istápolója, valóságos atyja a szegényeknek és szükölködőknek, bölcs tanácsadója és jóakaratu támogatója a védelmet keresőknek. Az ő páratlan tapintatosságának és lebilincselen nyájas modorának tudható be, hogy most, midön a városunk oly váratlanul igen nagyszámu katonaságot kapott, egyetlen egy esetben sem fordult elő a polgári és katonai hatóság között bármilyen konfliktus, surlódás vagy félreértés. — Hogy ez adott viszonyok között mit jelent, azt csak azok tudják igazán méltányolni és értékelni, kiknek alkalma van a közigazgatás szövényes boszorkány konyhájába betekintést nyerni és tudják azt is, hogy az egyes esetekben mennyi különböző érdeket kell tudni békésen összegyeztetni és mennyi nézeteltérést kell tapintatos fellépéssel és higgadt modorral kiegyenlíteni.

Sajnos azonban, a városok már régen elvesztették a jus gladii: a pallosjogot (jaj pedig de nagy kár!) és a városoknak az egyes élelmiszerek és fogyasztási cikkek árának meghatározása tekintetében nagyon is korlátozva vannak a jogai. Plutarchos szerint Archimedes tudvalevőleg ezeket a büszke szavakat mondta: „Adjatok nekem egy szükséges pontot, hol megállhatok és én kilenditem a földet a tengelyéből.” Ha polgármesterünkhöz megvolna hozzá a jogalapja, akkor — e felől nyugodtak lehetünk — már régen megszabta volna az összes fogyasztási és élelmi cikkeknek a maximális árát. Igen ám, csak hogy ehhez a minisztertanács felhatalmazása szükséges. Ezt pedig önként érthetőleg nem oly könnyü megszerezni, ami abból az egyszerű tényből is kiviláglik, hogy a buza ára a budapesti piacon már veszedelmesen közel jár a 42 koronához és a kormány még mindig nem látja elérkezettnek az időt, hogy ennek a legfontosabb élelmi cikknek az árát limitálja. Már pedig hiába várjuk a liszt árának csökkenését, ha a termelők a buzát nap nap után csak magasabb árban hajlandók eladni.

Egyébként az igazság kedvéért concedálnunk kell annyit, hogy a hus, tej, zsir és vaj ára a háboru kitörése óta nem emelkedett. Ellenben horribilisen emelkedett a liszt és kenyér ára (a gabonaárak emelkedése folytán) és nagy mértékben — de teljesen indokolatlanul — emelkedett a többi élelmi cikknek, első sorban a burgonyának és káposztának ára, daczára annak, hogy ezekből kitünő termés volt. A czukor ára itt 1 kor. 10 f., Losonczon pedig 92 fillér, sőt kereskedőink nem átalották a só árát is 32 fillérre emelni daczára annak, hogy a kincstári sóbányák a só árát semmivel sem emelték és azt Feleden is 26—28 f. árban árusítják.

Hát ez bizony szomorü dolog és oly anomália, mely sürgős orvoslásra szorul. Ismétljük: hatóságunk bizonyára mindent el fog követni a fogyasztóközönség érdekeinek megvédelmezésére, de még többet tehetnénk társadalmi uton, elsősorban a tisztviselők fogyasztási szövetkezetének létesítésével, mely már számos helyen bevált és árszabályozó hatásánál fogva kiválóan üdvös hatással volt a szolid és reális kereskedelem kialakulására. *Tisztviselő.*

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Zászlószentelés. Lapunk mult számában említettük, hogy a nálunk tartózkodó zászlóalj részére *Lukács* Margitka és *Rábely* Károlyné szép magyar zászlót készítettek. Ezt a zászlót a mult vasárnap reggel elvitték a katonák a katolikus templomba, a hol *Széman* Endre prépost ünnepiesen megszentelte a zászlót. Innen a református templomba vonultak, a hol a rendes istentisztelet végén *Szepessy* Pál káplán mondott áldást szép ima keretében a zászlóra. Még aznap délután pedig az ág. ev. templomban *Gyürky* Pál főesperes lélekből eredő szép szavakkal adta áldását a zászlóra. Ugyanekkor az izr. templomba óhajtották volna vinni a zászlót, de mivel lakodalom volt, a főrabbinak nem volt alkalma, sem ideje a zászló megáldására.

Harczterre indulás. Tegnapelőtt, okt. 23-án délután megható katonai ténynek voltak szemtanúi a piacon járók. A nálunk tartózkodó zászlóaljnak egyik százada a harcztérre indult. Az indulás előtt délután a kath. templomba vonult a század, a hol *Széman* Endre prépost hatásos beszédet intézett a katonákhoz, majd imádkozott velük s a szentséggel áldást adott reájuk. Ezután kivonult az egész század a főtérrre, a hol az ezredes beszédet intézett hozzájuk németül, majd a parancsnokló százados szólott magyarul. Majd a század újra es kút tett magyarul, a román fiuk anyanyelvükön s így vonultak ki a vasúthoz, a hol a vonat elindult velük Szerbia felé.

Hősi halál. Kerületünk közszeretnek örvendő országgyűlési képviselőjét: farkasfalvi *Farkas* Zoltánt és családját mély gyászba borította a család méltó büszkeségének, a reményteljes ifju *Farkas* Baláznak az északi harcztéren folyó hó 10-én bekövetkezett hősi halála. Városunkban és vidékén igaz részvétet keltett a mérhetlen csapás s a kondoleálók serege keresi fel a népszerű képviselőt és családját, hogy a nehéz napokban vigasztaló szavakkal enyhítsék a fájdalmat. Lapunk más helyén emlékezünk meg az elhunytól, itt közöljük a család által kiadott következő gyászjelentést: „Van-e olyan bánat, mint a mi bánatunk? Gyászbaburult lélekkel, megtörve tudatjuk minden szeretünkkel, hogy a mi szemünk fénye, a mi gyengédlelkű, felejthetetlen, drága gyermekünk: *Farkasfalvi Farkas* Balázs a 6. ik dragonyos ezred önkéntese 1914. évi október hó 10. ik napján a galicziai harcztéren a Sieniavánál vívott ütközetben hősi halált halt és sokat ígérő ifju életét adta drága hazájának korai áldozatul. Meghaltál, mert 21 tavaszod daczára egész férfi voltál. Pihenésed legyen zavartalan, csendes, emlékezeted áldott! Rimatamástálva, 1914. október havában. Farkasfalvi *Farkas* Zoltán és neje zólyomi és királyfalvi *Glos* Mária porig sujtott szülői. Zoltán és Atila szerető testvérei.

Halálozások. *Gredinger* Pál putnoki járási számvevőt — ki mint tartalékos hadnagy, a harcztéren megsebesült — és feleségét: *Hollósy* Boriskát mély gyász érte, amennyiben négy éves kedves kis leányok: *Gredinger* Boriska f. hó 18-án rövid szenvedés után Putnokon elhunyt. Folyó hó 19-én temették el nagy részvét mellett.

Ugyancsak mély gyász érte *Báthly* Bertalan helybeli nyug. pénzügyigazgatósági végrehajtót, kinek felesége: *Básti* és egyházaskirály *Básti* Bertalanné, ezelőtt özv. királylehotai *Lehoczky* Lénárdné szül. kirrikói és alsórásztoki *Lehoczky* Aranka f. hó 19-én 56 éves korában, boldog házassága 33-ik évében hosszúságos betegség után elhunyt városunkban. A haláleset széles körökben keltett őszinte részvétet s az elhunytat mélyen sujtott férjén kívül fiai: *Lehoczky* Márton rimaszombati kir. ügyész, továbbá *Báthly* Béla és *Báthly* Zoltán, menyei és unokái gyászolják. A temetés f. hó 21-én nagy részvét mellett ment végbe s a ravatal felett *Gyürky* Pál ág. főesperes megható beszédet mondott.

Megfulladt csecsemő. Mindszenti *Borbála*, zádorfalvi lakos, folyó hó 20-án ujszülött gyermekét a lakásuk mellett lévő kertben elásta, mire a gyermeket megtalálták, az már megtulladt. A hulla bonczolása folyó hó 24-én eszközöltetett dr. *Zehery* István főorvos és dr. *Goldblatt* Géza körorvos szakértők által a dr. *Mészáros* István vezető kir. ügyész és *Feledy* Ferencz kir. járásbíró jelenlétében.

Kitüntetett főhadnagy. Őfelsége a király *Pösch* Rezső kassai 9. honvédgyalogezredbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanusított bátor és vitéz magatartásáért a katonai érdemkeresztet adományozta s ezen magas rendjelet e hó 25-én vasárnap délelőtt fogja a kitüntetéshez méltó keretek között Rozsnyó polgármestere a sebesülten Rozsnyón tartózkodó hősi főhadnagynak átadni. Ezen ünnepségen megjelennek a rozsnyói helyi hatóságok képviselőin kívül *Kubinyi* Géza főispán s a vármegye képviselőjében *Lukács* Géza alispán is. A Rimaszombatban állomásozó pótzászlóalj tisztikara szépszámu küldöttséggel megy Rozsnyóra, hogy katonai részről is üdvözölje vármegyénk dicső és bátor szülöttjét. Ezen küldöttségben részt vesznek: *Strempl* Vilmos százados, *Cloaje* János főhadnagy, *Hazner* Lajos hadnagy, dr. *Szabó* Elemér hadnagy, *Morvay* László hadnagy, *Szombathy* István és *Rintl* Lajos zászlósok.

Levél a harcztérről. Az északi harcztérről lapunk egyik barátja f. hó 11-ikéről nagy lelkesedéssel ír a dicső harcztérről. A levél így szól: „Tisztelt Rábely ur! Örömmel tudatom, hogy már általánosságban minden vonalon győzünk. Daczára a hideg, zuhogó esős időnek, folyton előre nyomulunk, rengeteg orosz foglyot ejtünk, naponta több ezret, támadásainkat nem bírják visszaverni, futnak, de mi utánuk fegyver, gépfegyver és ágyutűzzel, most beszorítottuk egy nagy folyóig, a hidakat tüzeinkkel felrobantották, nem tudnak menekülni s így vagy megadják magukat vagy megsemmisülnek. Az este egy teljes ezredet vitték mellettünk tisztjeikkel együtt és tegnap-tesnapelőtt 65 ágyut vettünk el tőlük. A mi veszteségeink aránylag az övéikhez csekély. Most folynak az igazi harcok s rettenetek, mi elkecseregetten, a sok szenvedéstől üzzük, ők pedig kétségbeesetten védekeznek, míg bírják. De azt hisszük, hamar végzünk velük s aki még megéri, mielőbb boldogan fog hazamenni Isten segítségével. A zászlót még nem kaptuk meg, pedig most keresztül mehetne a tüzkeresztségen. Szívélyesen üdvözölöm minden jó barátom. Igaz híve: *Aláírás.*” U. i. Eppen most hoznák újabb 2000 foglyot.

Közygyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 26-án, hétfőn délután 3 órakor közygyűlést tart, melynek tárgysorozata 32 pontból áll.

Rimaszombat költségvetése. Rimaszombat város 1915. évi költségelirányzatát már összeállította a vezetőség s azzal jövő számban fogunk foglalkozni. Most csak annyit jelzünk, hogy a községi pótdadó, mely 1913. és 1914. ben 62 százalék volt, jövő évre is ennyiben van előirányozva.

A vörös-kereszt egylet rimaszombati választmánya folyó hó 23-án *Kubinyi* Géza főispán és *Samarjay* Jánosné elnöklésével ülést tartott, melyről szóló tudósításunkat nagyobb terjedelmű miatt jövő számunkra kellett félretennünk több — már kiszedett — közlemény-nyel együtt.

Áthelyezés. A vallás és közoktatási miniszter *Vachott* Olga pizstraházai áll. óvónőt saját kérelmére hasonló minőségben a rimakokovai áll. óvodához helyezte át.

A közygyűzői kamarák köréből. A kassai közygyűzői kamara közhírré teszi, hogy dr. *Kubinyi* János nagyröczei közygyűző bizonytalan időre katonai szolgálatra bevonult s hogy helyettesévé dr. *Markó* János rozsnyói közygyűző rendeltetett ki.

Elhunyt katonák. Az itteni katonai tartalékkórházban folyó hó 20-án elhunyt *Kis* Balázs, kit *Przemysl* közelében megsebesülve szállítottak az itteni kórházba. Temetése folyó hó 22-én a közkórház halottas házából nagy részvét mellett ment végbe.

A vármegyei közkórházban a folyó hó 21-én bezállított *Hatházi* György 23 éves, Szolnok-megye *Retteg* községébe való közkatonára, kit az északi harcztéren bal lábán golyó sebzett meg, merev görcsöt kapott s 22-én meghalt. Folyó hó 23-án pedig a tartalékkórházból 22-én átszállított *Tamás* Márton Csikmegye Nagykáson községébe való 38 éves népfölkelő, kinek az északi harcztéren bal tüdejét furta át a golyó, elhunyt. Mindkét halottat folyó hó 24-én délután temették el nagy részvét mellett a megyei közkórházból.

Sebesültek érkezése. A szatmári tartalékkórház eltávoztása után a kassai hadtestparancsnokság rendelkezése folytán újabb tartalékkórház állított fel a polgári leányiskolában, melynek vezetőjéül dr. *Fehér* M. segédorvos helyettes rendeltetett ki s a kórház felszerelésének idejére báró *Vécsey* kapitány és *Varga* gyógyszerész hagyattak itt városunkban. F. hó 21-én délből jött az értesítés, hogy 200 sebesült érkezik az északi harcztérről, kik többnyire *Chyrow* és *Przemysl* közt sebesültek meg. Dr. *Kovács* László polgármester a hír vétele után nyomban tanácskozára hívta össze a helybeli orvosokat, kik délután az érkezett sebesülteket fogadták és a polgári leányiskolában az elhelyezésnél segédkeztek. Az önkéntes ápolónők közül: *Rábely* Etta, *Wojtowszky* Ilona, *Misik* Róza, *Bartha* Jozefin és *Mispál* Paula teljes odaadással segédkeztek a sebesültek gondozásánál s a vörös-kereszt nemesszívü hölgyei *Samarjay* Jánosné vezetésével az iskolában megjelentek s megvendégelték a sebesülteket, kik között két orosz sebesült is volt, a kik hálás szívvel fogadták a hölgyek figyelmes gondosságát. Itt említjük meg, hogy a főgimnáziumi tartalékkórházat teljesen kiürítették s vasárnap és hétfőn mintegy 300 sebesültet szállítottak Nagyszebenbe és Kolozsvárra. 40 sebesült a vörös-kereszt egylet tamásfalvi kisházába utaltatott, hol most 80 sebesültet ápolnak, 30 pedig a megyei közkórházba szállítottatott, hol 70 a sebesült és beteg gondozás alatt lévő katonák létszáma. — Folyó hó 24-én hajnalban érkezett az értesítés, hogy a f. hó 21-iki stari sambori ütközet után 340 sebesült érkezik korán reggel városunkba. Az állomáson megjelent br. *Vécsey* parancsnok, dr. *Fehér* segédorvos, dr. *Kovács* László polgármester, dr. *Kármán* Aladár és *Tóth* Béla mérnök. Miskolczon a sebesültek osztályoztatottak és 4000 orosz fogoly szállítottatott tovább. A reggel 9 órakor berobogó vonattal 197 sebesült érkezett, ezek közül 84 a polgári leányiskolában, 16 a megyei közkórházban, 97 a főgimnáziumban nyert elhelyezést.

Koszorúmegváltás. Szép és nemes példáját mutatják, miként kell a jelen szomorú időkben a kegyeletet hazafias játékonysággal összekapcsolni. *Bornemisza* László nyug. főispántól ered az eszme, aki kedves halottjai sírhalmára, halottak napjára a megemlékezés kegyeletes jeléül elhelyezni szokott koszorut úgy váltja meg, hogy ehelyett a világháború folytán előállott nehéz viszonyokra a koszorura kiadandó összeget a hadbavonultak hátrahagyott családtagjainak segélyezésére ajánlotta fel és juttatta *Lukács* Gézánéhoz, mint a segélybizottság társelnökéhez. A szép példát már eddig is számszámra követték és pedig: *Bornemisza* László 30 korona, *Marton* János és neje 30 korona, *Lukács* Géza és neje 15 korona, dr. *Löcherer* Tamás és neje 15 korona, özv. *Ragályi* Gézáné 15 korona, *Szakall* Vincze és neje 15 korona, *Somogyi* Miklósné és *Urbán* Annuska 15 kor. A *Fehérkereszt* részére szintén koszorúmegváltás címén: dr. *Löcherer* Tamás 10 kor. adomány, *Vajda* Pálné 3 öltözet gyermekruha és 5 téli kabát. *Nyomárkay* Béláné pedig a rendes tagok sorába belépett.

Halálos fejszecsapás. Urajon folyó hó 21-én *Vasas* László uraji lakos, ózdi gyári munkás *Vasas* Anna nevű unokatestvérével egy hagyatékából kifolyólag összeszólalkozott s a keze ügyében lévő fejszével nevezett homlokra ütötte, minek következtében a sérült folyó hó 22-én meghalt. A hulla bonczolását dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és fogházorvos fogantatosította *Lehoczky* Márton kir. ügyész és *Boross* Zoltán teledi kir. járásbíró jelenlétében. A tettes jelentkezett folyó hó 23-án a járásbírósnál, honnan folyó hó 24-én az itteni fogházba szállították.

Befult a fűrészpörba. *Kovács* Zsuzsanna dobsinai lakosnő folyó hó 22-én a dobsinai fűrésztelepen a reá hullott fűrészpör betemette, mire reá akadtak, már halott volt. A hullát folyó hó 23-án felbonczolták. A nyomozás elrendeltetett, hogy nem forog-e fenn büncselekmény.

Kolera elleni védőoltás. Az itt tartózkodott szatmári zászlóalj legénységét s az összes orvosi és ápoló személyzetet mult héten kolera ellen beoltották. Az oltást 6 nap elteltével megismétlik.

Sebesültek segélyezése. Arról értesültünk, hogy nemes szívű polgárok és férfiak az itten elhelyezett sebesült katonákat állandóan élelemmel segélyezni óhajtják. Nekünk ebben a kérdésben az a tanácsunk, hogy úgy oldják meg leghelyesebben a kérdést, ha hetenkint minden egyes tag, mondjuk 1—1 koronával járul a célhoz s ebből naponta minden egyes sebesültet, ha mással nem, egy darabka szalonnával látunk el, a mi a legkedvesebb eledele a katonának. Ha telik, lehet még egy kis füstölni valót is adni.

Utánzásra méltó. A múlt héten kedden este a helybeli zászlóalj katonái közül ötvenet megvendégelt Lévai Izsóné urnő, izletes vacsorát adott a gyakorlaton kifáradt hadfiaknak, akik persze nagyon hálásan fogadták a szíves gondoskodást. Más urhölgyek pedig a kórházakban elhelyezett sebesülteket vendégelik meg időnként, úgy, hogy többen összebeszélve egyszerre juttatnak az egész kórház sebesülteinek egy-egy kis pótlékot, amiért a hazáért vérzett hősök igen hálásak. Mindezek a hazafias jótékonyosság utánzásra méltó példái.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami polgári leányiskola gondnoksága múlt szombaton, f. hó 17-én dr. Löcherer Tamás elnöklésével ülést tartott, melyen Kárpáti Sándor igazgató és Kárpáti Sándor gondnok terjesztették elő az iskolai számadásokat és költség-előirányzatot. A hivatalos átiratok és leiratok tudomásul vétettek s a gondnokság a tanszünet javaslatának figyelembevételével határozott a tandíjelengedések ügyében is.

Részvét-köszönet.

Mindazoknak, akik felejthetetlen kis leányunknak elhalálása alkalmából szíves részvétükkel igyekeztek végtelen fájdalomunkon könnyíteni, ez uton fejezzük ki legmélyebb hálánkat és köszönetünket.
Putnok, 1914. október 23.

Gredinger Pál és ueje.

Adomány a vörös-keresztnek és Augusztá-alkalmak. Maldeghen Lajos gróf a krasznahorkaváraljai volt Andrassy Dénes gróf téle hitbizományának egyik jelenlegi birto kosa dr. Oestereicher Samu budapesti jogtanácsosa utján a Magyarországi Vörös-Kereszt Egylet céljaira 15000 koronát és az Augusztá-alkalmára 2500 koronát adományozott.

Katonák temetője. Már egy pár vitéz katonát elhunyt városunkban s azokat a város illő módon el is temette. Felvetjük az eszmét, nem lenne-e helyesebb ezeket a bajtársakat a temetőben egy külön e célra megjelölt helyre, nem pedig a rendes sírok sorába külön-külön eltemetni. Azután pedig, ha vége lesz a nagy leszámolásnak, közadakozásból sirjuk fölé egy közös szép síremléket emelni.

Jótékonyosság. Várgedén a Jolsván felállítandó hadikórház javára az ág. ev. templomban a szeptember 27-iki katonanapon Gallo Gyuláné és Köhler Gusztávné 22 korona 57 fillért gyűjtöttek. Gallo Gyuláné a községben összegyűjtött 20 lepedőt küldött Budapestre a sebesültek részére és Gallo Gyula várgedei tanító a várgedei harcibavonult katonák családtagjainak segélyezésére 117 koronát gyűjtött. A társadalmi segélyakció terén még mindig fokozott áldozatkészség mutatkozik. Lukács Gézáné öngyűjtéséhez Dobóczáról 6 zsák burgonya és 75 liter bab érkezett legutóbb s Hámos Aladárné 5 mérő burgonyát küldött. Az adományért e helyen is köszönet nyilvánítatik.

Segélyakció. Lapunk kiadóhivatalához ifj. Volko Viktor a harcibavonultak segélyezésére általa gyűjtött 4 koronát szolgáltatott be, melyet rendeltetési helyére juttatunk s e helyen is köszönettel nyugtázunk. A gyűjtéshez járultak: ifj. Rábely Miklósné, Zavadszky Edéné, Ragályi István 50—50 fillérrel, Volko Viktor, Volko Viktorné, Goldner Ferencz, Hoselitz Riza, Rábely Károlyné, Lojkó Lajosné, N. N., N. N., P. L., Baidik Endre és Fábian Kamil 20—20 fillérrel, ifj. Volko Viktor 10 fillérrel.

Sebesültek köszönete. A szatmári katonai tartalékkórháznak a polg. leányiskolában elhelyezett sebesültjei, kiket innen elszállítottak, megkérték lapunk szerkesztőségét, hogy a város közönsége és mindazok előtt, kik az ott elhelyezett sebesültek fájdalmát és szenvedését bármiképen is enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetüket tolmácsoljuk.

A Rimaszombati Takarékpénztár betéteket most is elfogad méltányos kamattal való gyümölcsösztetés végett és a jelenleg elhelyezett tőkékkel minden felmondás nélkül azonnal teljesít visszafizetéseket.

Piaczi bevásárlás ellenőrzése! Városunk lakosságának az a része, mely a hetivásár alkalmával bevásárlásait személyesen szokta végezni, már több ízben abban a kellemetlen meglepetésben részesült, hogy reggeli 8 órakor az árúk jelentékeny része elfogyott; tojást, baromfit stb. stb. nagy mennyiségben összevásároltak a *vidéki továbbeladók*, kiket hasztalanul figyelmeztettek a szabályrendeletre, mely ezt tiltja; nem lévén rendőr és 8 órakor rendőrségi hivatalos óra, a „tömegbevásárló” az eljárás ellen kifakadó hölgyeket a — sóhivatalba küldte panaszra. Arra kérjük tehát városunk bölcs vezetőségét, hogy a piacznak szerdán és szombaton való szigorú rendőri ellenőrzését felelősség terhe mellett rendelje el és szerezen érvényt a szabályrendelet rendelkezéseinek!

Értesítés. A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjgyűjtő t. tagjait értesíti az elnökség, hogy — míg a katonák városunkban lesznek — a havi befizetések a városháza tanácstermében, a szokott módon fognak megtartatni.

Apollo színház. Mozgófénykép színházunk a múlt héten vasárnap és szerdán változatos és érdekes előadásokat tartott, egyebek közt hadi képek is kerültek elő eredeti főlvelekekben.

Katonák zászlójára. Lukács Margitka az innen hadbavonuló katonák részére átadandó zászló költségeire gyűjtést rendezett s a gyűjtésből befolyt 174 kor., ebből a zászló költségeire kiadott 131 kor. 15 fill., felmaradt 42 kor. 85 fill., mely összeget a gyűjtő dr. Kovács László polgármesternek fogja átadni azzal a céllal, hogy az itt emelendő katonai síremlék költségeire fordíttassék. Az adakozók névsorát itt közöljük:

Kubinyi Géza és neje 20 kor., Lukács Géza, Komáromy István, Kertész Lajos, Máriássy István 2—2 kor., Putnok Mór 10 kor., dr. Fekete Tibor 2 kor., Gaál István 2 kor., Széman Endre 5 kor., Hámos Zoltán 2 kor., Fáy István 5 kor., Róth Lajos 2 kor., Homolya Andor 1 kor., dr. Fernet Gyula 2 kor., Szeleczky Árpád 2 kor., Hámos Aladárné 10 kor., Bornemisza László 5 kor., Keiszler Agla 1 kor., Keiszler Gusztáv 4 kor., Ifj. Kubinyi Géza 10 kor., Breier Lipót 2 kor., dr. Törköly József 2 kor., Láncezy Kálmán 5 kor., Jurecska János 2 kor., Madarász Pál 5 kor., Jakab Ferencz 2 kor., Baidik Endre 2 korona, Volkó Viktor 1 korona, Dapsy Rezső 1 korona, Szakall Andor 1 korona, Somossy Lipót 1 korona, Szabó József titkár 5 korona, Tóth Mihály 5 kor., Ludvig Antal, Fráter József, Nyomarkay Béla 2—2 kor., Kolbay Sándor, Cseh István 5—5 kor., Mészáros István, dr. Musotter Miklós, Gazda Pál, dr. Dorgó Gábor, Kún Aladár, Fodor Zoltán, Madarassy Gyula, dr. Kubinyi Gyula 2—2 kor., Kovács Géza 5 kor., Homolya Samu, Pecsők János 1—1 kor., Smal Gyula, Langhoffer Viktor 2—2 kor., Kriston Kálmán, Biszterszky Lajos 1—1 kor., dr. Soldos Béla, Máriássy László 2—2 korona.

A téli háboru borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük, akiknek van, küldjék e címre: Hadsegélyző hivatal Budapest, Váci-utca 38. — A posta ingyen szállítja.

CSARNOK.

A csonka Madonna.

Irta: SZÉCSI ISTVÁN.

(Folytatás és vége.)

Látszott rajta, hogy valamit akarna mondani vagy kérdezni, de nem tud ... végre sok nézés

után leemeli a szobrot az állványról, s a kis szoba asztalára állítja és nézi, nézi hosszasan, egyik kezével ernyőt csinál a szeme fölé, azután lassu, fájdalmas hangon kérdezi:

— Hol vette ezt a szobrot, néni?

Nénikének nem kellett sok biztatás, elmondja a csonka Madonna történetét hiven, szép sorrendben, egészen az utolsó napig.

A tiszt figyelmesen hallgatta végig, legfeljebb egy-két torokköszörüléssel zavarta meg az előadást, s miután Zsuzsi néni elmondotta a magáét, így szólt:

— Most pedig én mondom el egy rövid kis történetet, hallgassa meg néni, hát ha érdekelni fogja ...

Megigazította sebesült lábát, azután hozzá kezdett a történet elmondásához.

— Nem most volt ez ... régen történt ... van már vagy huszonhárom éve; élt itt a városban egy katonatiszt; főhadnagy volt akkor ... nagyon szeretett egy szép úri lányt, aki egy elszegényedett úri családnak a sarja volt ... El is vette volna, de mind a ketten szegények voltak, nem tudták a kauziót előteremteni, nem volt egyebük, mint az olthatatlan, forró szerelem egymás iránt.

Két évig titkolták szerelmüket, melynek időközben gyümölcse is lett; ez a hadtestparancsnokság tudomására jutott s a főhadnagyt elhelyezték messze-messze, a meszes hegyek egyik félreeső garnisónjába ...

Rettenetes volt a válás, ... arra gondolni sem lehetett, hogy kedvese kövesse őt, mert ez állásába került volna ... Küldözgette hát haza a tiszt fizetése legnagyobb részét, de csak néhány hónapig, végül teljesen lebeszéltek tisztársai még erről is ... s az a könnyelmű főhadnagy megtette, hogy elfelejtette, magára hagyta a szerencsétlen leányt és kis fiát ...

A tiszt ismét más helyre tette át sebesült lábát, nagyot sóhajtott, azután folytatta:

— Egy napon egy kis csomagot hozott a posta a címére, felbontja s egy letört szoborkar volt benne, rajta a kis Jézussal; levél is volt benne, rövid, de éles; ez állt benne:

„! Ime! itt küldöm a Madonna szobor egyik karját, melyen az Ur Jézus van; a fiát kitem egy jó, öreg néni háza elé s a Madonna-szobrot melléje tettem, ha valamikor érdemesnek tartja felkeresni, a gyermek ott lesz, a hol azt a csonka Madonnát megtalálja, melyhez ez a rész hozzá illik. Én nem alkalmatlankodom többé.”

Csendesség lett ...

Zsuzsi néni nem mert, a tiszt pedig nem tudott szólni ... Jó idő telt bele, míg ismét a tiszt kezdett beszélni.

— Látja néni! az a hitvány, szívtelen ember én voltam s mikor sok év elteltével erőt vett rajtam a lelkiismeret furdalás és keresni akartam a fiamat, akkor kitört a háború s hivatásom a harcztérre szállított. Rettenetes lelki kinokat állottam ki azért, hogy mi lett az én fiamból vagy mi lesz belőle akkor, ha nem kerülök ki élve a harcból ... Megbűnhődtem összes bűneimért, annyi lelkikint állottam ki, pedig imádkoztam sokat, nagyon sokat, én, aki gyermekkorom óta imádságos könyvet nem vettem a kezembe; ha lefujtak, bementem a szállásomra vagy a sátorba, elővettem a Madonna karját, mely mindig velem volt és az azon levő kis Jézushoz imádkoztam a fiamért, a hazámért és magamért.

Isten megsegített, egy szerb golyó a lábszáramat furta át, — pedig a szívemet is érthette volna — nem haltam meg s azzal a szándékkal jöttem ide, ebbe a városba, mihelyt az orvosok megengedték, hogy felkeressem fiamat és ime, feltaláltam, mert a csonka Madonna itt van, a darabja pedig nálam, meg is próbáljuk, hogy oda illik e?

A tiszt egy kis dobozt vett ki a zsebéből s abból előkerült a csonka Madonna karja a kis Jézussal; odailett, odailett egészen ...

— No! drága szűz anyám, a Te fiad már megvan, bár csak én is mielőbb megláthatnám a magamét.

Egy kis ragaszték s a Madonna nem volt már csonka.

A kis ablak előtt egy alak surran el, a konyhaajtó kinyílik s egy felkötött karu katonatiszt rohan a szobába, már az ajtónál kiáltja: — Zsuzsi mama! ... édes Zsuzsi mama! ...

Zsuzsi mamával egyet fordul a világ, az ő kis kaliberű lelkivilága nem bírta ki a lelki események ily nagy és folytonos hatását, sárgult arccal rogyott a székre, elájult.

Mikor önkívületi állapotából magához tért, a legelső kérdése az volt, hogy hol fáj, nagyon fáj-e a nevelt fia keze, ez megnyugtatta, azután a helyzet tisztázásához láttak.

Elmondta a fiu, hogy látta már az édes anyját, az ápolta őt, mint ápolónő; nem rég került fel a szerb harcztérre, hol az ő édes atyját is ápolta, ő felismerte, de az nem ismerte fel őt; látta ruhája rendbehozása közben a Madonna karját is nála. Azt mondta, hogy a fiát meg azért ismerte fel, mert szakasztott olyan, mint az édes atya volt, mikor utoljára, régen, nagyon régen látta... Azóta kint élt Amerikában s csak a háboru kitörése előtt jött haza s egyenesen ápolónak ment a harcztérre. Most is valamelyik határszéli városban ápolja a sebesülteket.

— Azt mondta édes anyám, hogy szeresem az édes atyámat, mert akármilyen gondatlan volt is irányomban, azért szerethet, bizonyítja ezt a Madonna szobor karja, melyet nála látott.

— Pedig az az atya nem érdemli meg a szeretetet, — szólt az öreg tiszt — mert szivtelen, könyörtelen ember az.

A gallér lecsuszott a válláról s a fiatal tiszt csak most látta, hogy egy ezredessel van dolga s azért miután tisztelgett, bemutatta magát és így szólt:

— Ne ítélje el ezredes ur, mert ha igazán szeret az apám, akkor csak nagy akadályok okozhatták, hogy nem gondolhatott velem.

Zsuzsi néni felvette az asztalról a Madonna szobrot és a nevelt fia elébe tartotta, amint ez rátekint, meglátja, hogy a hiányzó karja már megvan, izgatottan kérde:

— Ki hozta vissza a Madonna karját?!... Hol van az én apám?!

Zsuzsi néni az ujjával mutatott a széken ülő ezredesre...

A madonna ismét felkerült az állványra, a méceses ott pislog előtte; a kis szobában esend van; a méceses néha elkezd ugrálni, táncolni, mintha örülne annak, hogy három hálás lélek imádja buzgón Istenét, áldja a Szent Szület... A negyedik pedig még szebben imádkozik, a sebesülteket ápolja.

A sebesülteknek.

Lukács Gézáne alispánné kezeihez ujabban a következő adományok érkeztek, melyeknek vételét e helyen nyugtázza:

Dobóca községből érkezett élelmiszert — két részre osztva — a megyei kórház kapott 5 zsák burgonyát, 75 liter babot. — Tamásfalvi kórház 5 zsák burgonyát, 75 liter babot.

Ezekon kívül 1 kis zsák liszt, mintegy 30 liternyi, ezt özv. Ragályi Gézáne urnő lesz szíves a megyei kórházban elhelyezett sebesültek részére — külön ételül — gyurott tésztaként elkészíttetni.

Klenóczeről kaptunk orvosi műszereket, ezeket Tamásfalvára küldtük.

Fejér Miklós vágedei plébános adománya 39 hősapka és 13 lábszárvédőre való pamut, melyet a vágedei lelkes honleányok feldolgoztak. Egy tiszolci magyar asszony és leány adománya 11 hősapka, 7 pár érmelegítő, 1 pár térdvédő, 15 pár harisnya és vászondarabok.

Adományok a Vörös-kereszt egyelet részére.

Az elmúlt héten ismételtén gazdagon nyilatkozott meg társadalmunk hazafias áldozatkészsége a helybeli vörös kereszt egyelet részére juttatott adományokkal:

Pénzbeliek: Özv. Trajtlér Istvánné 10 kor., Ilvics Margit 10 korona.

Természetbeliek: Simon Mihályné 12 hősapka, 24 haskötő. Kandler Betti 4 hősapka, 5 pár érmelegítő. özv. Bérczy Elekné 3 hősapka, 3 pár érmelegítő. Hindrichs Gusztávné 7 pár érmelegítő. Török Pálné 2 hősapka, 4 haskötő, 1 pár érmelegítő, 1 pár térdmelegítő és 2 pár

kepeza. özv. Kovács Józsefné 2 karmantyu. Pitta Lipótné 3 téli kabát, 2 téli mellény, 1 pár talp és harisnya, 1 téli lábravaló, 1 esuklóvédő, 1 karmantyu. Konrád Bálintné 1 térdvédő, egy haskötő, 1 érmelegítő. Nyomárkay Béláné 3 hősapka, 2 érmelegítő, 1 lábszárvédő. Szakall Barnáné 3 nyakvédő, 3 pár érmelegítő. özv. Bányhid Istvánné 16 pár kepeza, 27 hősapka, 22 haskötő. özv. Szabó Károlyné 26 pár érmelegítő, 6 hasvédő, 4 hősapka. Lőrinczy Györgyné 6 pár érmelegítő. Széplaky Lajosné 15 pár esuklóvédő, 12 haskötő, 4 hősapka. Csider Antalné 10 pár érmelegítő. özv. Marikovszky Istvánné 6 pár érmelegítő, 7 hősapka. Kovács Gyuláné 6 hasmelegítő, 3 pár érmelegítő és 3 hősapka. Káposztás Józsefné 12 haskötő. Mispál Istvánné 2 hősapka. özv. Ferichné Keczer Matild 12 pár kepeza, 12 pár érmelegítő. Badinyiné Keczer Natálja 12 pár kepeza, 12 pár érmelegítő, Kis Mariska 3 haskötő, 3 pár kepeza, 2 pár érmelegítő. Marton Istvánné és Mészáros Istvánné 18 fésű, kefezsák. Konez Károly 2 párna 4 huzattal, 3 ing. Kolbenheyer Gyula főmérnök (Lujzahuta) egy egész szarvas. Török Pálné 3 kg. szalonna, 2 kenyér. Runyai Györgyné egy oldal vastag szalonna. Lux Jánosné Királyhegyalja 30 lepedő, 16 törülköző és foltok. Bazilidesz Jánosné Tiszolcz 2 láda alma, 10 üveg befőtt, 1 fazék lekvár, aszalt szilva és 2 zsák burgonya. Mispál Istvánné zöldség, két

üveg lekvár és „Érdekes Ujság“. Braun Jenőné 10 kg. rizs, 2 kg. dara és „Érdekes Ujság“. Zmeskál Zdenkó és Józsika 1 doboz cigareta. Badér Adolfné Rimabánya 1 esomó érdekes ujság. Marikovszky Gézáne „Tolnay Világlapja“. Tóth Ernőné 2 liter tejfel, 2 és 1/4 kg. vaj, 7 kg. turó. — Ajnácskő község gyűjtése: 6 zsák burgonya, 50 lit. bor, 1 zsák zöldség. Alispáni hivataltól, mint Dobóca község gyűjtése 75 liter bab és 5 zsák burgonya.

Összinté köszönetünket fejezzük ki a nagy-lelkű adakozóknak áldozatkészségükért.

A magyar szent korona orsz. vörös-kereszt egyel. rimaszombati városi választmánya.

Hirdetmény.

Jó állapotban levő régi kályhák, mosdók, butor és egyéb tárgyak a rimaszombati Vörös-Kereszt javára olcsón eladók.

Bővebb felvilágosítást ad folyó hó 29. és 30-ikán a hivatalos órák alatt a Kerületi Munkásbiztosító Pénztár Igazgatója.

Eladó fedeles kocsi.

Kölber testvérek gyárában készített, könnyű járású, félolajos tengelyű fedeles kocsi, teljesen használható jó állapotban eladó. — Bővebb felvilágosítás nyerhető: **Molnár Bálint** vármegyei gazdánál Rimaszombatban, a **vármegye házában** s ott a kocsi is megtekinthető.

Kertész.

Az 1915. év január elsejére keresek egy ügyes, jó munkás és józan urasági kertészt. Ki ezen állásra pályázni kíván, jelentkezzen levélileg — vagy még előnyösebb, személyesen **Beélik Iván** földbirtokosnál **Alsóvályon** Gömörm.

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud, **könyvkötőtanulóul** felfogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

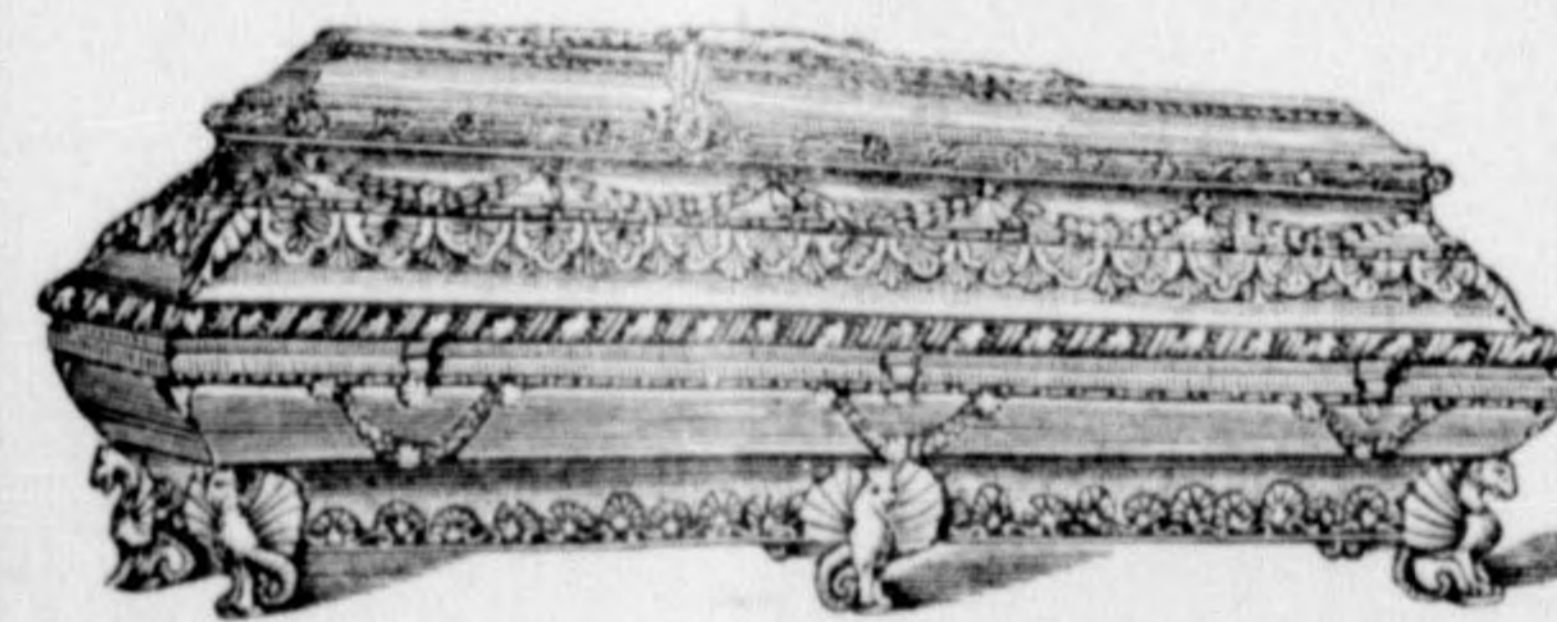
Deák Ferencz-u. 20. sz.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

8—* TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelések, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönbén a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legsolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utcza 24.

Mielőtt butort vásárolna

ne mulassza el saját érdekében megtekinteni

Özv. Benkó Jánosné

gömörm. legrégibb és legnagyobb butortelepét.
Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca

Tulzsufolt raktárai folytán ajánlja a legmodernebb ebédlőket: paliszander, mahagoni, tölgyfa stb. színekben, valamint a legmodernebb román-stílusú tölgyfa ebédlőket. — Hálószobákat: mahagoni, cseresznye, kőris, fehér madár-jávör és különböző külföldi faeművekben is. — Uri szobákat a legmodernebb stílusban, iroda berendezéseket, amerikai íróasztalokat **önköltség áron**.

Továbbá függönyöket, ágyterítőket, szőnyeget ki-
árusítás miatt a **beszerzési áron alul**.

Azonkívül saját kárpitos műhelyemben készült mindenféle párnázott butorokat, ugyancsak: ebédlődiványok, fotelek, angol bőrgarnitúrák, matracok stb. Minthogy raktárámban csakis elsőrendű árut tartok, azok szolid és tartós kiviteléért szavatolok.

Hogy ez nem üres reklám, tekintse meg minden vételkényszer nélkül raktárámat, hogy a nagy választékról és a butorok szép és szolid kiviteléről és a rendkívül olcsó árakról meggyőződjön. A butorok legnagyobb része saját asztalos műhelyemben készül. — Hitelképes egyéneknek részletfizetésre is adok.

Egyben van szerencsém a t. közönség szíves figyelmébe ajánlani **temetkezési vállalatomat és koporsó-
raktáramat**, ahol nagy készletet tartok mindenféle érc- és fakoporsókban, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékekben és felszerelésekben és így azon helyzetben vagyok, hogy temetkezéseket, valamint a vele járó összes teendőket a legdisztesebbtől a legyszerűbbig jutányos árak mellett elvállalhatom.

Temetkezéseket vidékre is elvállalok, valamint hulla-
szállításokat is.

8—*

Hirdetmény.

3246—1914. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az oszgyáni 289. számú telekjegyző-könyvben A. I. 1, 2. sor, 1349/a, 1349/b. helyrajzi szám alatt felvett Jankovich Lajos haszonélvezeti jogával terhelt kiskoru Jankovich Ferencz és kiskoru Jankovich Viktor telekkönyvi tulajdonát képező, a telekkönyv szerint 561 katasztrális hold és 174 négyszögöl területű ingatlan és tartozékai a versenyajánlati tárgyalás eredménye jogerőre emelkedésétől számítottan 1919. évi szeptember hó 30-ig, esetleg 1915. évi szeptember hó 30-ig Rimaszombatban a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak a kir. törvényszéki épület földszintjén 3. szám alatt lévő hivatalos helyiségében **1914. évi november hó 6-ik napjának délelőtt 9 órakor** versenyajánlati tárgyalás útján bérbe fognak adni.

A feltételek a rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Oszgyán község előljáróságánál tekinthetők meg.

Rimaszombat, 1914. évi október hó 6-ikán.

Mészáros, s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül: **Biszterszky**, tkvvezető.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdámot és könyvkötészetemet,**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzügyintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, címkek és rágézdulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szallagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.